

ANALIZA SMJEŠTAJNIH KAPACITETA GRADA KARLOVCA

Blažević, Vera

Undergraduate thesis / Završni rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Karlovac University of Applied Sciences / Veleučilište u Karlovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:128:034679>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-30**

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
Karlovac University of Applied Sciences

Repository / Repozitorij:

[Repository of Karlovac University of Applied Sciences - Institutional Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
POSLOVNI ODJEL
STRUČNI STUDIJ UGOSTITELJSTVA

Vera Blažević

**ANALIZA SMJEŠTAJNIH KAPACITETA GRADA
KARLOVCA**

ZAVRŠNI RAD

Karlovac, 2019.

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
POSLOVNI ODJEL
STRUČNI STUDIJ UGOSTITELJSTVA

Vera Blažević

**ANALIZA SMJEŠTAJNIH KAPACITETA GRADA
KARLOVCA**

ZAVRŠNI RAD

Kolegij: Osnove turizma

Mentorica: dr.sc. Mateja Petračić

Matični broj studentice: 0618613041

Karlovac, veljača 2019.

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorici dr.sc., Mateji Petračić što mi je kroz predavanja prenijela svoje znanje, te svojim savjetima i uputama olakšala pisanje ovog završnog rada.

Također hvala i svim profesorima i asistentima Stručnog studija Ugostiteljstva, Veleučilišta u Karlovcu koji su mi predavali i sa kojima sam imala prilike surađivati tijekom studija. Zahvaljujem se svim svojim prijateljima i kolegama sa kojima sam provodila dane na Veleučilištu tijekom predavanja.

Najviše hvala mojim roditeljima koji su sve ove godine imali strpljenja ali i vjere u mene, te što su mi pružili toliko ljubavi, podrške i pažnje.

SAŽETAK

Završni rad se bavi analizom smještajnih kapaciteta na području grada Karlovca. Grad Karlovac se nalazi na križištu važnih prometnica. Veliki broj zelenih površina i prekrasne rijeke su posebnost grada. Grad ima povoljan položaj za razvoj turizma. Postoje brojne atrakcije i veliki broj događanja u gradu. Na temelju prikupljenih podataka napravljena je SWOT analiza u kojoj autorica nastoji prepoznati snage i slabosti te mogućnosti i prijetnje turizma grada Karlovca. Analizirana je i zakonska regulativa prema kojoj se kategoriziraju smještajni objekti u Republici Hrvatskoj. U Karlovcu posluju tri hotela, tri hostela, jedan kamp i veliki broj privatnih iznajmljivača. Važan dio rada je analiza smještajnih objekata grada. Rad se bavi i pregledom turističkih aktivnosti kojima se turisti mogu baviti na području grada Karlovca. Prikazani su podaci o turističkim dolascima i noćenjima u gradu. Također su prikazani i podaci o državama iz kojih dolaze turisti. Na samom kraju rada obrađene su mogućnosti razvoja turističke ponude u budućnosti. U zaključku su prikazani podaci o poboljšanju i dogradnji postojećih i/ili izgradnji novih smještajnih kapaciteta.

Ključne riječi: Karlovac, turizam, atrakcije, kategorizacija smještaja, smještajni kapaciteti, turističke aktivnosti, SWOT analiza

ABSTRACT

The final paper deals with the analysis of accommodation facilities in the city of Karlovac. The city of Karlovac is located at the crossroads of important roads. A large number of green areas and beautiful rivers are the specialty of the city. The city has a favorable position for tourism development. There are numerous attractions and a large number of events in the city. The legally regulating accommodation facilities in Croatia has been elaborated. Based on the collected data is made SWOT analysis in which the author try to identify the strengths and weaknesses, opportunities and threats of Karlovac's tourism. In Karlovac there are three hotels, three hostels, one camp and a large number of private renters. An important part of the work is an analysis of the accommodation facilities of the city. Information of tourist arrivals and overnight stays is displayed in the city. Information on the countries where tourists come from are also provided. The final paper also deals with the examination of tourist activities that tourists can engage in the city. Aat the end of the final work, the possibilities for developing tourist offers in the future are discussed. In conclusion, data on improving and upgrading existing and / or building new accommodation facilities are presented.

Keywords: Karlovac, tourism, attraction, categorization of accommodation, accommodation facilities, tourist activities, SWOT analysis

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. Predmet i cilj rada	1
1.2. Izvori podataka, metode prikupljanja i obrade podataka	1
1.3. Sadržaj i struktura rada	1
2. GRAD KARLOVAC KAO DESTINACIJA	2
2.1. Opći podaci o gradu Karlovcu	3
2.2. Atrakcije grada Karlovca i okolice	4
2.2.1. Karlovačka Zvijezda.....	5
2.2.2. Aquatika slatkovodni akvarij.....	6
2.2.3. Stari grad Dubovac	7
2.2.4. Sakralni objekti.....	8
2.2.5. Parkovi i paviljoni	9
2.2.6. Karlovačke rijeke.....	10
2.2.7. Muzeji i Glazbena škola	11
2.3. Događanja u gradu Karlovcu	12
2.4. SWOT analiza turizma u gradu Karlovcu	14
3. KATEGORIZACIJA SMJEŠTAJNIH UGOSTITELJSKIH OBJEKATA PREMA HRVATSKOM ZAKONODAVSTVU	16
3.1. Hoteli	18
3.2. Kampovi i druge vrste ugostiteljskih objekata za smještaj	19
4. SMJEŠTAJNI OBJEKTI GRADA KARLOVCA	23
4.1. Hoteli	24
4.1.1. Hotel Korana – Srakovčić	25
4.1.2. Hotel Europa.....	26
4.1.3. Hotel Carlstadt.....	26

4.2. Kamp	27
4.3. Hosteli	28
4.3.1. Hostel Na putu	29
4.3.2. Hostel Bedem	29
4.3.3. Hostel Eva	29
4.4. Ostali objekti za smještaj	30
5. TURISTIČKI PROMET GRADA KARLOVCA U PERIODU OD 2015. DO 2017. GODINE	32
5.1. Ukupni turistički promet od 2015. do 2017. godine	32
5.2. Ostvareni turistički promet po zemljama	33
6. PERSPEKTIVE RAZVOJA SMJEŠTAJNIH OBJEKATA U GRADU KARLOVCU	35
7. ZAKLJUČAK	37
POPIS LITERATURE	40
POPIS ILUSTRACIJA	42
POPIS GRAFOVA	43
POPIS TABLICA	44

1. UVOD

1.1. Predmet i cilj rada

Grad Karlovac je grad koji ima veliki broj prirodnih i kulturnih resursa, obiluje brojnim znamenitostima i samim time ga čini atraktivnim za posjete turista. Predmet ovog rada su smještajni kapaciteti grada Karlovca. Cilj rada je prikazati i analizirati smještajnu ponudu grada Karlovca unazad par godina, ali i prikazati neke od mogućnosti za poboljšanje same ponude grada, ali i okolice.

1.2. Izvori podataka, metode prikupljanja i obrade podataka

Izvori podataka ovog završnog rada koji su korišteni su stručna literatura o turizmu i hotelijerstvu, stručni članci, prezentacije nastavnika, internet i ostala literatura o turističkim podacima. Podaci o turističkom prometu i smještajnim kapacitetima su prikupljeni i dolaze iz internih podataka Turističke zajednice grada Karlovca. Pri izradi rada korištena je metoda istraživanja za stolom, a podaci su obrađeni metodom analize, komparacije, deskripcije i sinteze.

1.3. Sadržaj i struktura rada

Rad je podijeljen na pet glavnih poglavlja. U uvodu se definiraju predmet i cilj rada, izvori podataka, metode prikupljanja i obrade podataka te struktura rada. U drugom poglavlju se iznose osnovne informacije o gradu Karlovcu, znamenitostima i aktivnostima, te analiza postojećeg stanja i mogućnosti za daljnji razvoj turizma. Treće poglavlje govori o smještajnim kapacitetima Republike Hrvatske i gradu Karlovcu. Četvrto poglavlje donosi pregled smještajnih kapaciteta u Karlovcu. Peto poglavlje prikazuje analizu turističkog prometa grada Karlovca u periodu od 2015. do 2017. godine. Šesto poglavlje prikazuje perspektive za budući razvoj smještajnih objekata grada. Rad se završava zaključkom.

2. GRAD KARLOVAC KAO DESTINACIJA

Grad Karlovac se nalazi u središnjoj Hrvatskoj, te je 56 kilometara željezničke i cestovne udaljenosti od grada Zagreba i 115 kilometara od grada Rijeke. Najbliži aerodromi gradu Karlovcu su Zračna luka „Franjo Tuđman“ u Zagrebu i Zračna luka Rijeka. Grad je relativno blizu većim turističkim destinacijama kada turisti dolaze iz udaljenijih dijelova svijeta. Karlovac je sjedište Karlovačke županije. Karlovac ima važno prometno i gospodarsko značenje za Hrvatsku jer je također blizu Bosne i Hercegovine, Slovenije i ostalih zemalja u regiji. Na području grada Karlovca živi otprilike oko 56.000 građana. ¹

Slika 1. Grad Karlovac (Karlovačka zvijezda)

Izvor: Grad Karlovac, www.karlovac.hr/grad/zvijezda-93/93 (09.03.2018.)

Mnogo zelenih površina i brojni parkovi čine Karlovac turistički atraktivnim te samim time ima i epitet grada parkova. Kroz grad prolaze i četiri rijeke Korana, Kupa, Mrežnica i Dobra koje su posebno atraktivne u doba ljeta. Također je Karlovac poznat kao biciklističko središte županije, a uz biciklizam može se uživati u prirodi, kupati u rijekama te se može uživati i u bogatoj eno- i gastronomskoj ponudi.

¹ Grad Karlovac, www.karlovac.hr/grad/o-gradu, (09.03.2018.)

U gradu Karlovcu se nalaze brojni hoteli, hosteli, moteli, kamp te mogućnosti smještaja u privatnom smještaju. Prema podacima iz karlovačke turističke zajednice, u prvih sedam mjeseci 2017. godine zabilježeno je ukupno 20.244 dolazaka turista, dok je u istom razdoblju 2016. godine ostvareno 16.327 dolazaka. U prvih sedam mjeseci 2017. godine povećan je i broj noćenja u odnosu na 2016. godinu, te je 2017. godini u navedenom razdoblju ostvareno 22.417 noćenja, a u istom razdoblju 2016. godine 18.946 noćenja.² Najviše je bilo stranih turista koji su ostvarili oko 89 % dolazaka i 85 % noćenja. Prema tim podacima se može zaključiti da turisti sve više preferiraju doći u grad Karlovac, te da iz godine u godinu turistički promet raste. Navedeni podaci govore da Karlovac kao destinacija ima veliki potencijal, no isto tako se treba uzeti u obzir da se mora ulagati u samu turističku ponudu te u proširivanje same da bi ona još više privukla turiste. Stoga je stavljen naglasak na upravu grada da proširi turističku ponudu kako bi turisti u grad Karlovac dolazili na više dana, te da se iz tranzitnog grada pretvori u grad u kojem bi postojala mogućnost višednevnog odmora.³

2.1. Opći podaci o gradu Karlovcu

Grad Karlovac smjestio se u srcu Hrvatske. Nalazi se na mjestu gdje se spajaju nizinski i gorski dijelovi Hrvatske. U gradu Karlovcu, kao i u Karlovačkoj županiji, razvijena je hidrografska mreža i postoji veliki broj rijeka, rječica i potoka. Najznačajnije su rijeke Korana, Kupa, Dobra i Mrežnica koje se odlikuju jedinstvenim karakteristikama. Posebno se može istaknuti potencijal gradskog kupališta na rijeci Korani gdje je djelomično uređeno Foginovo kupalište registrirano kao prvo riječno kupalište u Hrvatskoj. Karlovac je smješten na 112 metara nadmorske visine. Današnje gradsko područje Karlovca zauzima površinu od 402 km², a sa svojih oko 56.000 stanovnika spada u srednje velike hrvatske gradove. Klima u Karlovcu je umjereno - kontinentalna sa vrućim ljetima i hladnim zimama sa snijegom. Karlovac je križište najvažnijih prometnica koje povezuju primorsku i panonsku Hrvatsku. U 18. i 19. stoljeću postaje najvažnijim trgovačkim gradom između Jadrana i Podunavlja. Uz povijesne ceste Karolinu (Karlovac - Bakar), Josephinu (Karlovac - Senj) i Louisianu (Karlovac - Rijeka) kroz Karlovac prolazi autocesta koja povezuje Srednju Europu i podunavske zemlje s Jadranskim morem.⁴

² Karlovački.hr, www.karlovački.hr (09.03.2018.)

³ Grad Karlovac, www.karlovac-touristinfo.hr (09.03.2018.)

⁴ Ibidem

2.2. Atrakcije grada Karlovca i okolice

Karlovac je podignut u 16. stoljeću u svrhu obrane od turskih osvajača kao jedinstvena gradska jezgra u obliku šesterokrake zvijezde. Najstariji materijalni dokazi o ljudskom prisustvu na području današnjeg grada Karlovca sežu još u godine prije Krista. Početak gradnje karlovačke tvrđave započinje datumom koji se ujedno obilježava i kao rođendan grada a to je 13. srpanj 1579. godine. Izgrađeni su bedemi i bastioni, palače i trgovci, vojni i sakralni objekti. Grad Karlovac jedan je od rijetkih gradova koji poznaje datum svoga osnutka. Među spomenicima kulture nacionalnog značaja istaknutu važnost u Karlovcu ima povijesna urbanistička cjelina Zvijezda. Zgradu karlovačkog kazališta Zorin dom podiglo je prvo pjevačko društvo Zora 1892. godine koje se nalazi na samom rubu Zvijezde. Stari grad Dubovac nalazi se na atraktivnoj lokaciji u gradu Karlovcu u neposrednoj blizini nacionalnog svetišta svetog Josipa koje posjeduje bogatu sakralnu zbirku. Također vezano uz vjerski turizam tu se još nalaze i pavlinski samostan Kamensko i crkva Gospe Snježne. U samoj gradskoj jezgri je smješten i muzej franjevačkog samostana i crkva Presvetog Trojstva. Jedna od novijih znamenitosti grada Karlovca je i Aquatika slatkovodni akvarij. Također je tu i Miljokaz koji je spomenik postavljen na početku Jozefine, ceste koja je Karlovac povezala sa Senjom. Izgradnja ceste započeta je 1781. godine kada je Karlovac postao slobodnim kraljevskim gradom. Na Miljokazu su prikazane udaljenosti od svih većih gradova. Kako su udaljenosti upisane u germanskim miljama, spomenik je i tadašnjeg životnog stila.⁵ Glazbena škola Karlovac najstarija je glazbena škola u Hrvatskoj. Nalazi se u samom centru grada, na „obali“ šanca u zgradi neorenesansnog pročelja.⁶

U daljnjem tekstu rada pobrojati će se i objasniti pojedine atrakcije grada. U gradu postoji niz sakralnih objekata koji čine bogatu ponudu u vidu vjerskog turizma. Nacionalno svetište svetog Josipa, muzej franjevačkog samostana i crkva Presvetog Trojstva te pavlinski samostan Kamensko i crkva Gospe Snježne su najvažniji sakralni objekti grada. Zatim brojni parkovi i perivoji čine veliku posebnost grada a neki od njih su Vrbanićev perivoj, Promenada, Marmontova aleja i Katzler paviljon, te se u samoj blizini nalazi i drveni most na rijeci Korani. Četiri rijeke također se ističu po svojoj čistoći, ali i atraktivnosti u pogledu razvoja kupališnog turizma kao što se ističe Foginovo kupalište, kajakinga i kanuinga.

⁵ Miljokaz, www.karlovac-touristinfo.hr/hr/znamenitosti/objekti/miljokaz , (09.03.2018.)

⁶ Glazbena škola Karlovac, www.glazbena-ka.hr/20170113-o-skoli , (09.03.2018.)

Također uz samu rijeku Kupu se može povezati i Žitna lađa koja je jedna od novijih atrakcija u turističkoj ponudi grada.

Gradski muzej i muzej Domovinskog rata vrijedni su posjeta prilikom dolaska u grad Karlovac. U neposrednoj blizini gradskog muzeja nalazi se i najstarija glazbena škola u Hrvatskoj te stari gradski trg.

2.2.1. Karlovačka Zvijezda

Zvijezda je naziv za najstariji i središnji dio grada Karlovca, takozvanu karlovačku tvrđavu, koja je izgrađena u 16. stoljeću kao renesansni fortifikacijski sustav karakterističnog šesterokrakog oblika. Osim Karlovca još samo dva grada u Europi imaju takav tlocrt (Palmanova u Italiji i Novy Zamky u Slovačkoj). Središnji Trg Josipa bana Jelačića izgrađen je u 16. stoljeću, tada je bio najvažnije okupljalište i mjesto svih značajnih zbivanja. Bunar koji se nalazio u geometrijskom središtu trga, zamijenila je česma ukrašena alegorijskim prikazima rijeka, koja je crpila vodu sa berlinskih zdenaca.

Slika 2. Karlovačka zvijezda nekada

Izvor : Kafotka, www.kafotka.net/price/5120(09.03.2018.)

Na trgu se nalaze crkva Presvetog Trojstva i franjevački samostan. Crkva, najstarija građevina Karlovca i prva civilna zgrada, izgrađena je u isto vrijeme kada je izgrađena i tvrđava.

Na trgu se također nalaze parohijska crkva svetog Nikole, učenički dom, veleučilište, studentski dom, gradski muzej kao i zgrada gradskog Poglavarstva, te dvije vojarne. U blizini je i najstarija glazbena škola u Hrvatskoj, koja je otvorena davne 1804. godine.⁷

2.2.2. Aquatika slatkovodni akvarij

Aquatika je prvi i jedini slatkovodni akvarij u Hrvatskoj koje je pravo mjesto za odmor obitelji sa djecom. Karlovački slatkovodni akvarij smješten je na lokaciji planiranog autokampa uz obalu rijeke Korane. Objekt je ukopan a s vanjskih strana nasut zemljanim nasipima. Važnost akvarija kao jedinstvene turističke atrakcije izuzetno je velika ne samo za razvoj turizma grada Karlovca nego ima i edukativnu važnost za učenike nižih razreda osnovnih škola koji dolaze u obilazak Aquatike. Akvarij doprinosi ostvarenju strateških ciljeva Karlovca kao što su briga za radna mjesta, turizam u funkciji razvoja grada i viša kvaliteta života stanovnika grada Karlovca. U 25 bazena Aquatike kojima je predstavljen cijeli tok krške rijeke, pliva pet tisuća jedinki od stotinu vrsta riba iz hrvatskih rijeka.⁸

Slika 3. Slatkovodni akvarij

Izvor: Aquatika, <https://aquariumkarlovac.com/>, (09.03.2018.)

Javna ustanova Aquatika prvenstveno je namijenjena djeci i mladima, učenicima, znanstvenicima, akvaristima, odnosno lokalnom stanovništvu, kako bi se razvijala svijest o iznimnoj biološkoj raznolikosti te istovremeno educiralo korisnike kako na održivi način koristiti iznimna prirodna bogatstva Hrvatske u funkciji turizma.

⁷ Karlovac turističko-informativni centar, www.karlovac-touristinfo.hr (09.03.2018.)

⁸ Aquatika, <https://aquariumkarlovac.com/>, (09.03.2018.)

2.2.3. Stari grad Dubovac

Stari grad Dubovac je najstariji karlovački spomenik. Dubovac je ime je dobio po nekadašnjoj hrastovoj (dubovoj) šumi koja ga je okruživala, a prenio ga je na suvremenu gradsku četvrt Dubovac na karlovačkoj periferiji. I kao što se u 16. stoljeću govorilo „Karlovac pod Dubovcem“, jer je Dubovac bio stariji i poznatiji, tako je i danas stari grad na brdu povrh Kupe najuočljivije obilježje karlovačkog kulturno - povijesnog krajolika na koji se otvara pogled s autoputa.⁹ Danas je stari grad poznat kao izletišta na kojem se okupljaju brojni građani grada Karlovca ali i brojni drugi turisti.

Slika 4. Stari grad Dubovac

Izvor: Gradski muzej Karlovac,

<http://www.gmk.hr/O%20nama/U%20sastavu%20muzeja/Stari%20grad%20Dubovac>

(09.03.2018.)

Svoj današnji izgled duguje Frankopanima koji su uložili velike napore kako bi utvrdu pretvorili u čvrstu obrambenu kulu. Unutar starog grada također se nalazi vidikovac i stalna muzejska izložba na najvišoj kuli. Restoran Kastel se također nalazi u sklopu samog starog grada. U restoranu pripremaju jela od domaće hrane koju nabavljaju od lokalnih malih proizvođača.

⁹ Gradski muzej Karlovac, www.gmk.hr, (09.03.2018.)

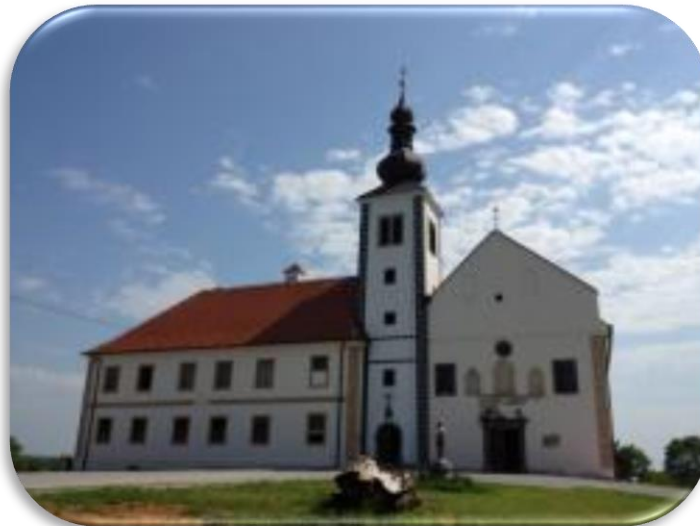
2.2.4. Sakralni objekti

Crkva Presvetog Trojstva je najstarija građevina Karlovca, podignuta istovremeno s tvrđavom, dok je samostan nadograđen u 17. stoljeću. Nalaze se na središnjem trgu Zvijezde (Trg bana Josipa Jelačića). Cijeli kompleks pokazuje barokni lik, a čuva bogati inventar crkvene i samostanske riznice, koji se može razgledati uz slobodan ulaz. Na glavnom trgu se može vidjeti spomenik Kužni pil s likom Bogorodice koji je postavljen 1691. godine u znak zahvalnosti kada se grad oslobodio od epidemije kuge koja je u prošlosti harala gradom.

Crkva svetog Josipa postala je Nacionalno Svetište 1987. godine. Sveti Josip zaštitnik je grada Karlovca i Republike Hrvatske. Glavna godišnja svetkovina slavi se 19. ožujka na Josipovo kojem prethodi devet srijeda priprave.

Pavlinski samostan i crkva Gospe Snježne na Kamenskom nalaze se desetak minuta vožnje od centra Karlovca. Velika svetkovina blagdana Velike Gospe održava se svake godine 15. kolovoza.

Slika 5. Pavlinski samostan Kamensko

Izvor: Pavlini, <http://www.pavlini.com/kamensko-38013> (15.01.2019.)

Samostan i crkva na Kamenskom izgrađeni su 1404. godine, stradavali su tijekom čestih ratova kroz povijest, danas su obnovljeni i sjaje punim sjajem.

Bogatstvo freski i skulptura neće vas ostaviti ravnodušnim, a pavlini koji se brinu o zdanju rado će vam ispričati cjelokupnu povijest.¹⁰

2.2.5. Parkovi i paviljoni

Davno je grad Karlovac dobio atribut grada parkova. Za to su zaslužna tri glavna lokaliteta. Prvi je Promenada– “zeleni prsten”, drugi je Vrbanićev perivoj i treći, koji je vremenski prvi osmišljen, nasad aleja Platana, koja se danas naziva i Marmontovom alejom. Aleja Platana dobila je naziv po francuskom generalu Marmontu koji ju je dao zasaditi. Vrbanićev perivoj se nalazi u sklopu rekreacijskog dijela grada koji se nalazi na lijevoj obali rijeke Korane.

Slika 6. Vrbanićev perivoj

Izvor: Zeleno srce Hrvatske, <http://zeleno-srce.hr/directories/vrbanic-ev-perivoj/> (15.01.2019.)

Tijekom vremena zelene površine su proširivane, ozelenjena je kupska obala (posaden je drvoređ kestena s desne strane od Dubovca do starog brodišta), te su šančevi i tvrđave pretvoreni su u parkove. Na ulazu u karlovačku Zvijezdu stoji mala drvena zelena kućica neobičnog imena – Paviljon Katzler. Njegova izgradnja započela je 1897. godine, a 2005. godine je restauriran od strane Ministarstva turizma, Turističke zajednice grada Karlovca i drugih.

¹⁰ Visit Karlovac, <https://visitkarlovac.hr/pavlini-samostan-i-ckva-marije-snjezne-na-kamenskom/> (15.01.2019.)

Danas je velika povijest Karlovca uokvirena u malim izlozima Paviljona Katzler, a interijer krije predmete, fotografije i dokumente koji su dio mozaika slike povijesti grada.¹¹ Paviljon također posluje i kao suvenirnica.

2.2.6. Karlovačke rijeke

Najduža od četiri rijeke je Kupa koja izvire u nacionalnom parku Risnjak, dolaskom u Karlovac u nju se utiču Korana, Mrežnica i Dobra. Rijeka Mrežnica je pogodna za kupanje ljeti. Veslanje je pogodno u kanuima ili kajacima, a rafting kod viših vodostoja. Dobra je idealna za rafting. Dobra ima nadzemni i podzemni tok. Rijeka Korana protječe kroz centar grada gdje se nalazi i Foginovo kupalište. Na obalama rijeka možemo pronaći mnoge vrste ptica kao što su patke, guske, vodomari, ronci, čavke i razne druge vrste ptica. Tu se mogu pronaći i ostale životinje kao što su vidre, žabe, kornjače i zmije.

Slika 7. Žitna lađa na rijeci Kupi

Izvor: Kaportal, <http://kaportal.rtl.hr/zaplovite-jedinstvenom-brodu-iz-proslosti-zitna-lada-zora-plovi-rijekom-kupom-iz-brodana/> , (15.01.2019.)

Karlovac je povijesni lađarski grad, još uvijek brojne kuće uz Kupu imaju prilaze do pristaništa, drveni čamci na rijekama su uobičajeno prijevozno sredstvo.

¹¹ Visit Krlovac, <https://visitkarlovac.hr/paviljon-katzler/> (15.01.2019.)

Brodogradnja je u povijesti bila uobičajena djelatnost. Žitnom lađom „Zora“, autentičnim drvenim brodom kakav je u 18. stoljeću plovio rijekom Kupom može se ploviti i danas.

2.2.7. Muzeji i Glazbena škola

Karlovac kao povijesni grad voli povijest. Povijest u Karlovcu živi u zidinama Zvijezde i stanuje u gradskom muzeju. Gradski muzej smješten je u najstarijoj gradskoj palači na Strossmayerovom trgu, nekadašnjoj kuriji Frankopana. Osnovan je na samom početku 20. stoljeća, predstavljajući mjesto očuvanja uspomena i starina grada. Fundus muzeja raspoređen je u sedam odjela. Muzej se brine i za zbirke i prostore na još četiri lokacije, galeriji Vjekoslav Karas, Branič kuli na starom gradu Dubovcu, rodnoj kući obitelji Ribar u Vukmaniću i muzeju Domovinskog rata na Turnju.¹² Galerija Vjekoslav Karas sagrađena je 1975. godine u Novom Centru. U galeriji se održavaju povremene likovne i muzejske izložbe. Branič kula danas je vidikovac i u njoj se nalazi stalna muzejska postava. U rodnoj kući obitelji Ribar također se nalazi stalna muzejska izložba. Zbirka naoružanja iz Domovinskog rata na Turnju muzejski je prostor na otvorenom, pod nebom koji pamti sve ratove na ovom području. Povijest Turnja vezana je uz nastanak karlovačke utvrde i podiže se kao predstraža i zaštita mostova na rijekama Korani i Mrežnici kao prilazima gradu. Naziv dobiva od pojma „turan“, drvenih stražarskih kula izgrađenih uz obalu Korane.¹³

Glazbena škola Karlovac je najstarija gradska glazbena škola u Hrvatskoj i jedina umjetnička škola u Karlovačkoj županiji. Škola posjeduje 6000 nota, te više od 500 knjiga o glazbi, CD-a i video kazeta. Škola je nositelj dva međunarodna projekta, a to su Međunarodna ljetna škola gitare i Karlovac piano festival. Također škola organizira i brojna druga događanja unutar svojih prostora.

¹² Visit Karlovac, <https://visitkarlovac.hr/gradski-muzej/> (15.01.2019.)

¹³ Ibidem

2.3. Događanja u gradu Karlovcu

Društvena događanja posebno su važan turistički društveni resurs za turističku ponudu grada. Događanja povećavaju stupanj atraktivnosti u turističkom mjestu, regiji ili zemlji u cjelini i time obogaćuju sadržaj boravka i stvaraju mogućnost veće potrošnje turista. U gradu Karlovcu se odvija niz poznatih događanja koji grad čine atraktivnijim i privlačnijim. Karlovac se trudi svoja događanja proširiti kroz cijelu godinu tako da bi turisti dolazili tokom cijele kalendarske godine.

Veći dio društvenih događanja tijekom godine namijenjen je lokalnom stanovništvu, ali može se izdvojiti određeni broj događanja koja u većoj mjeri doprinose turističkoj ponudi kao što su Karlovački dani piva, Karlstadt festival, Ivanjski krijes, Proletne promenade, Riječno kino, Rođendanski bal, Međunarodni festival folklor, Sajam vlastelinstva Dubovac, Advent u Karlovcu i brojna druga događanja.

Proletne promenade su tradicionalno događanje u svibanjskim subotama koje organizira turistička zajednica. To je događanje gdje posjetitelji mogu kušati tradicionalna karlovačka jela, sudjelovati u sportskim, društvenim i tradicijskim igrama. Rođendanski bal održava se 13. 7., na dan kada je započela gradnja stare jezgre - karlovačke Zvijezde. Sama proslava rođendana traje od kraja lipnja i završava na rođendan grada kada na središnjem gradskom trgu zapleše točno onoliko parova koliko grad ima godina.¹⁴

Svako ljeto u Karlovcu se održava Riječno kino. S obzirom da grad nema kino Riječno kino je donekle zamjena u ljetnim danima. Projekcije filmova održavaju se najviše vikendom te dovode veliki broj posjetitelja.

Nakon izuzetnog uspjeha prvog izdanja Adventa u Karlovcu uprava grada Karlovca i udruga Izvan fokusa iz godine u godinu organiziraju događanja tijekom zime. Najfrekventnija gradska šetnica, uz novoizgrađeni glazbeni paviljon, postaje centralna lokacija događanja. Karlovački advent ugošćuje brojne programe, ali i jedinstvenu i inovativnu trgovačku i ugostiteljsku ponudu. Neizostavno kuhano vino, kobasice, fritule, tradicionalna i inovativna jela dostupna samo na „Adventu“ uz kvalitetni program obilježavaju manifestaciju.

¹⁴ Karlovac turističko-informativni centar, www.karlovac-touristinfo.hr(09.03.2018.)

Karlovačka je pivovara 1984. godine, uz organizacijsku pomoć grada Karlovca, pokrenula godišnju pučku svečanost Dani piva, koja se održavala na gradskom trgu u središtu Zvijezde, današnjem Trgu bana Josipa Jelačića. Svečanost bi tada započinjala povorkom koja se kretala iz karlovačke pivovare, iz smjera Dubovca, a završila bi na već spomenutom središnjem gradskom trgu, dok bi otvorenje obilježilo puštanje piva koje bi teklo iz središnje gradske fontane.

Slika 8. Dani piva 2018. godine

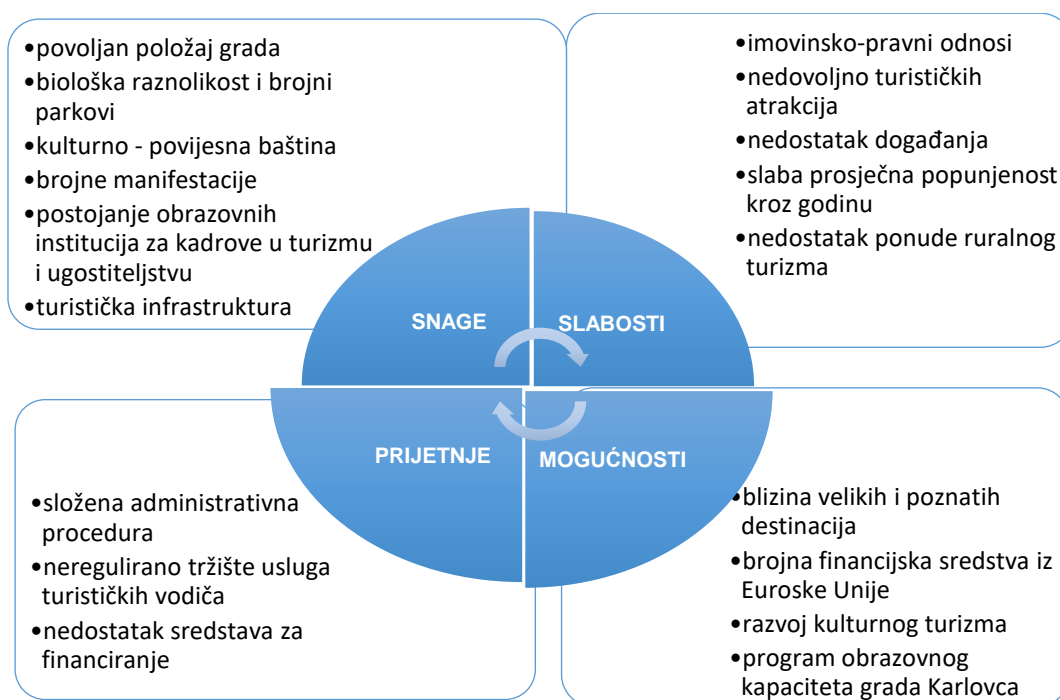
Izvor: Dani piva Karlovac, <https://www.dani-piva-karlovac.com/objavljena-imena-glazbenika-za-2018-godinu/> (15.01.2019.)

Dani piva iz godine u godinu privlače veliki broj turista ali i lokalnog stanovništva. U 2019. godini Dani piva će startati sa novom koncepcijom koja se ponovno počinje održavati u samom gradu a ne kao proteklih godina na obali rijeke Korane.

2.4. SWOT analiza turizma u gradu Karlovcu

SWOT analiza se koristi da bi objedinili podatke koje prikazujemo kroz snage, slabosti, prijetnje i prilike. Analizu je poželjno izraditi jer na temelju nje se dolazi do smjernica za moguća poboljšanja u turističkoj ponudi grada Karlovca kao destinacije.¹⁵

Graf 1. Swot analiza turizma grada Karlovca

Izvor : Vlastita obrada autora prema podacima iz Strategije razvoja turizma grada Karlovca (15.01.2019.)

Kao jednu od važnijih snaga SWOT analize ističe se to da se grad nalazi na križištu važnijih prometnica. Čvorište povijesnih cesta Karoline, Josephine i Louisiane čine prednost za razvoj turizma. Četiri rijeke i ekološki očuvan okoliš su jedni od značajnijih turističkih resursa. Parkovi, perivoji i drvoredi čine grad drugačijim od ostalih gradova u kontinentalnoj Hrvatskoj, te se i naziva „grad parkova“. Karlovac broji i veliki broj kulturno – povijesnih nalazišta i kulturnih dobara koji se mogu revitalizirati i uključiti u samu turističku ponudu grada.

¹⁵ Strategija razvoja turizma grada Karlovca za razdoblje od 2013. do 2020.godine, Karlovac, 2012.

Brojne manifestacije sa dugom tradicijom privlače iz godine u godinu sve veći broj posjetitelja. Veliki broj manifestacija se odvija u samom centru grada čime se sama kulturna jezgra grada oživljava. U gradu je i turistička infrastruktura kao što su planinarske i biciklističke staze. Veleučilište u Karlovcu, ali i srednje škole obrazuju kadar za rad u turizmu i ugostiteljstvu.

Loše stanje infrastrukture i neriješeni imovinsko - pravni odnosi u Zvijezdi čine jednu od slabosti jer ne postoji mogućnost uređenja tog dijela grada dok se odnosi ne riješe. Brojni resursi postoje ali oni nisu dobro ili uopće nisu valorizirani. Turisti se kratko zadržavaju u gradu jer ne postoji puno atrakcija koje bi ih duže zadržale. Same manifestacije bi se trebale odvijati kroz cijelu godinu kako bi privukle turiste. Karlovac je bio poznat po tradicijskim zanatima koji izumiru te se ne prenose na mlađe generacije. Manjka poduzetničke inicijative i samog poticanja na iste. Slaba je popunjenost smještajnih kapaciteta tokom cijele godine, dok je najveća u srpnju i kolovozu što dovodi do sezonalnosti, iako grad ima mogućnosti da bi mogao kroz cijelu godinu imati popunjene smještajne kapacitete.

Grad se nalazi u blizini poznatijih i većih destinacija kao što je grad Zagreb ili kao što je Nacionalni park Plitvička jezera, Risnjak i Sjeverni Velebit što može biti prednost jer bi turisti mogli posjetiti i Karlovac prilikom putovanja u te destinacije. Postoji mogućnost korištenja europskih fondova u svrhu razvoja turizma kao što je ruralni, lovni i ribolovni turizam. Postoji veliki broj devastiranih i nevaloriziranih lokaliteta koji se obnovom mogu prenamijeniti i pridonijeti razvoju turizma.

Administrativne procedure traju jako dugo i samim time zaustavljaju provedbu brojnih projekata što čini jednu od prijjetnji SWOT analize. Turiste po gradu često vode turistički pratitelji i vodiči koji nisu licencirani za Karlovačku županiju. Točnije brojne ture turista dolaze sa svojim vodičima i ne koriste usluge karlovačkih turističkih vodiča. Jedan od nedostataka predstavlja i nedovoljno financiranje investicija u turizmu Karlovca.

Postoje brojne prednosti i prilike koje mogu uvelike poboljšati turističku sliku. Ali samo uz velike napore i zajedništvo je moguće ostvariti željene rezultate. Prijetnje i slabosti postoje u svakoj grani ekonomije pa tako i u turizmu. One se također mogu suzbiti i pretvoriti u prednosti koje mogu pridonijeti turističkoj slici grada.

3. KATEGORIZACIJA SMJEŠTAJNIH UGOSTITELJSKIH OBJEKATA PREMA HRVATSKOM ZAKONODAVSTVU

Ugostiteljstvo je djelatnost koja čini temelj razvoja turizma osiguravajući gostima usluge smještaja, prehrane, posluživanje pića i napitaka u ugostiteljskim objektima, ali i izvan njih. Odnosno ugostiteljstvo je pretežno uslužna gospodarska djelatnost koja se bavi pružanjem ugostiteljskih usluga u ugostiteljskim objektima.¹⁶ Obavljanje ugostiteljske djelatnosti u Republici Hrvatskoj propisano je Zakonom o ugostiteljskoj djelatnosti.

Ugostiteljske usluge čine:

- Pružanje usluge smještaja
- Pripremanje hrane i pružanje usluga prehrane
- Pripremanje i posluživanje pića i napitaka
- Pripremanje hrane za potrošnju na drugome mjestu sa ili bez posluživanja i opskrba tom hranom (catering).¹⁷

Ugostiteljski objekti s obzirom na vrstu ugostiteljskih usluga koje se u njima pružaju razvrstavaju se u skupine:

- Hoteli
- Kampovi
- Ostali ugostiteljski objekti za smještaj
- Restorani
- Barovi
- Catering objekti
- Objekti jednostavnih usluga¹⁸

Ugostiteljski objekti iz skupine hotela i vrste ugostiteljskih objekata iz skupine kampova i druge vrste ugostiteljskih objekata za smještaj kategoriziraju se u kategorije ovisno o uređenju, opremi, uređajima, uslugama, održavanju i ostalim elementima.¹⁹

¹⁶ Čavlek, N., Bartoluci, M., Prebežac, D., Keser, O. i suradnici: Turizam ekonomske osnove i organizacijski sustav, Školska knjiga, 2011., Zagreb, str. 161

¹⁷ Čavlek, N., Bartoluci, M., Prebežac, D., Keser, O. i suradnici, op.cit., str. 159

¹⁸ Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti, Narodne novine (br. 85/15), članak 8

Svaka skupina ugostiteljskih objekata razvrstava se na određene vrste ugostiteljskih objekata.

Smještajni ugostiteljski objekti razvrstavaju se na sljedeći način:

1. Hoteli: hotel baština, hotel, aparthotel, turističko naselje, turistički apartmani i pansion
2. Kampovi: kamp, kamp-naselje, kampiralište, kamp-odmorište
3. Ostali objekti u kojima se pružaju ugostiteljske usluge: hostel, soba u kućanstvu, apartman u kućanstvu, studio apartman u kućanstvu, kuća za odmor u kućanstvu i kamp u kućanstvu.²⁰

Smještaj uključuje različite vrste smještajnih objekata u kojima turisti odsjedaju za vrijeme svog boravka u turističkoj destinaciji. Smještajni kapacitet izražava se brojem smještajnih jedinica (soba ili apartmana) ili brojem postelja u ugostiteljskim objektima u kojima se pružaju usluge smještaja (hoteli, turistička naselja, kampovi, pružanje usluga smještaja u domaćinstvu i dr.). Pod smještajnim jedinicama podrazumijeva se skup opremljenih prostorija unutar ugostiteljskog objekta za smještaj, koje se stavljaju na raspolaganje korisniku.²¹

Prema metodološkim objašnjenjima u „Statističkom ljetopisu“ Republike Hrvatske²², objekti za smještaj dijele se na kolektivne i privatne.

1. Kolektivni smještajni objekti pružaju noćenje turistima u sobi ili nekoj drugoj jedinici, ali broj mjesta koji osiguravaju mora biti veći od minimuma određenoga za skupine osoba koje premašuju jednu obitelj, a sva mjesta u objektu moraju biti pod istim zajedničkim komercijalnim tipom rukovođenja, čak i ako objekt ne stvara profit.
2. Privatni smještajni objekti prema „Zakonu o ugostiteljskoj djelatnosti“ jesu objekti u kojima iznajmljivač vlasnik pruža usluge smještaja u sobi, apartmanu i kući za odmor, do najviše 10 soba, odnosno 20 stalnih postelja te usluge smještaja u kampu, organiziranome na zemljištu koje iznajmljuje vlasnik, s najviše 10 smještajnih jedinica, odnosno za 30 gostiju istodobno.

¹⁹ Galičić, V., Uvod u Ugostiteljstvo, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Opatija, 2012., str.84,84.

²⁰ Čavlek, N., Bartoluci, M., Prebežac, D., Keser, O. i suradnici, op.cit., str. 163

²¹ Galičić, V., Laškarin, M., Principi i praksa turizma i hotelijerstva, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Opatija, 2016., str.207,208.

²² Statistički ljetopis Republike Hrvatske, Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2014., str. 424-427.

Smještajni kapaciteti u Hrvatskoj se kategoriziraju u skladu sa pravilnicima, koje donosi Ministarstvo turizma. Brojni su pravilnici o turizmu i smještajnim kapacitetima, a neki od njih su: „Pravilnik o razvrstavanju, kategorizaciji i posebnim standardima ugostiteljskih objekata iz skupine hoteli“, „Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji ugostiteljskih objekata iz skupine ostali ugostiteljski objekti za smještaj“, „Pravilnik za dodjelu oznake kvalitete ugostiteljskog objekta vrste Hotel“, i brojni drugi pravilnici.

3.1. Hoteli

Hotel je ugostiteljski objekt u kojem se pružaju usluge smještaja i ostale usluge na hotelijerski način. Prema zakonodavno - pravnim aktima Republike Hrvatske, hotel je definiran kao ugostiteljski objekt u kojem se pružaju usluge smještaja i doručka, a mogu se pružati i druge usluge uobičajene u ugostiteljstvu.²³ Smještajne jedinice u hotelu u pravilu su sobe, ali mogu biti i hotelski apartmani i obiteljske sobe. Smještajni kapaciteti u hotelima mogu biti jednokrevetni, dvokrevetni i trokrevetni. Smještajni kapaciteti svakog hotela moraju biti opremljeni krevetima (jedan ili više, sa ili bez pomoćnih kreveta), mini barom, kablskim TV-om, internet priključkom (IP), telefonskom vezom, klimatizacijom, kupaonicom (sa WC-om) i drugim opcijama koje su na usluzi gostima.

Hoteli u svom sastavu imaju recepciju, kafić i restoran, a u svojoj ponudi mogu imati i otvoreni ili zatvoreni bazen, kockarnicu, saunu, frizerski salon, suvenirnicu i slično.

Objekti iz skupine hotela razvrstavaju se u sljedeće vrste:²⁴

1. Hotel baština (heritage)
2. Difuzni hotel
3. Hotel
4. Aparthotel
5. Turističko naselje
6. Turistički apartmani
7. Pansion
8. Inegrirani hotel (udruženi)

²³ Pravilnik o razvrstavanju, minimalnim uvjetima i kategorizaciji ugostiteljskih objekata, Narodne novine (br.57/1995), članak 5.

²⁴ Pravilnik o razvrstavanju, kategorizaciji i posebnim standardima ugostiteljskih objekata iz skupine Hoteli, Narodne novine (br. 56/2016), članak 27.

9. Lječilišne vrste (lječilišni hotel, lječilišni hotel baština i drugi)

10. Hoteli posebnog standarda (hotel business, Hotel meetings, otel congress, Hotel club i drugi)

Prema podacima Državnog Zavoda za statistiku, hotela u 2017. godini u Hrvatskoj ukupno je bilo 783 ili 30 više nego u 2016. godini, a u njima je bilo gotovo 680 više smještajnih jedinica ili 63,3 tisuće kreveta, s ukupno 125 tisuća kreveta, što je porast za 1.150 kreveta ili za 1 %. Udjel hotelskih kreveta u ukupnom broju u 2017. godini od oko 12 % nešto je niži od 12,4 % koliko je iznosio u 2016. godini.

3.2. Kampovi i druge vrste ugostiteljskih objekata za smještaj

Kamp je objekt u kojem se gostima pružaju usluge kampiranja (smještaja na uređenom prostoru na otvorenom - na kamp mjestu ili kamp parceli), smještaja u građevinama (u kućicama u kampu, bungalovima i slično), druge ugostiteljske usluge, ostale usluge u funkciji turističke potrošnje te mogućnost bavljenja sportom i drugim oblicima rekreacije na prostoru na otvorenom u kampu ili u blizini kampa.²⁵

Pod kampiranjem smatramo boravak pod šatorom, u kamp-kućici, kamp-prikolici, pokretnoj kućici, autodomu tj.kamperu, ili u drugoj odgovarajućoj opremi za smještaj na otvorenom prostoru u kampovima.

Kampovi su poslovno funkcionalne cjeline koje se sastoje od:

1. uređenog prostora na otvorenom, namijenjenog za pružanje usluga smještaja na otvorenom(kampiranje)
2. različitih građevina namijenjenih za smještaj gostiju
3. različitih građevina namijenjenih za druge potrebe gostiju (npr, sanitarni čvor)²⁶

²⁵ Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji ugostiteljskih objekata iz skupine kampovi, Narodne novine (br 54/2016), članak 2.

²⁶ Galičić, V.,op.cit.,str.150

Vrste kampova koje postoje su kamp, kamp naselje, kampiralište i kamp odmorište.

U kampovima se mogu nalaziti sljedeće smještajne jedinice :

1. osnovne smještajne jedinice: kamp mjesto i kamp parcela
2. smještajne jedinice u građevinama: soba, studio apartman, prostorije za spavanje i spavaonice²⁷

Drugom vrstom ugostiteljskih objekata iz skupine „Kampovi i druge vrste ugostiteljskih objekata za smještaj“ podrazumijeva se poslovni objekt kao funkcionalna cjelina, kojom posluje ugostitelj.

Vrsta objekta prema Galičićevoj podjeli određena je ovisno o:

- a) vrsti ugostiteljskih usluga koje se u objektu moraju obavezno pružati
- b) pretežitosti i obaveznom minimumu ugostiteljskih usluga
- c) načinu usluživanja te
- d) drugim uvjetima propisanim Pravilnikom o razvrstavanju i kategorizaciji drugih vrsta ugostiteljskih objekata za smještaj.²⁸

Objekti koji spadaju pod druge vrste ugostiteljskih objekata za smještaj su :

- a) soba za iznajmljivanje
- b) apartman
- c) studio apartman
- d) kuća za odmor
- e) prenočište
- f) odmaralište
- g) hostel
- h) planinarski dom
- i) lovački dom
- j) učenički ili studentski dom
- k) objekt za robinzonski smještaj.²⁹

²⁷ Galičić, V., op.cit., str.,151.

²⁸ Ibidem, str.,164.

²⁹ Ibidem, str.,165.

Soba za iznajmljivanje je objekt u kojem se gostima pružaju usluge smještaja. U sobi se mogu pružati usluge doručka, prehrane, pića i napitaka.³⁰ Soba za iznajmljivanje je građevinski dio obiteljske kuće ili stambenog objekta (zgrade ili stana u stambenom objektu).

Apartment je objekt u kojem se gostima pružaju usluge smještaja, a opremljen je tako da gost sam može pripremati i konzumirati hranu.³¹ Apartment se može ustrojiti kao zaseban smještajni objekt (stan) u stambenoj zgradi ili kao dva ili više apartmana u jednom građevinskom objektu u kojem su sve smještajne jedinice apartmani.

Studio apartman je objekt u kojem se gostima pružaju usluge smještaja, a opremljen je tako da gost u jednoj prostoriji može spavati, boraviti, pripremati i konzumirati hranu.³²

Kuća za odmor je objekt u kojem se gostima pružaju usluge smještaja i korištenja okućnice, opremljen tako da gost sam može pripremati i konzumirati hranu.³³ Gostima se u kući za odmor uglavnom pruža smještaj u jednoj smještajnoj jedinici kao što je apartman.

Prenočište je objekt u kojem se gostima pružaju usluge smještaja, a mogu se pružati i usluge prehrane, pića i napitaka. Usluge smještaja se pružaju u smještajnim jedinicama – sobama. Ugostiteljski sadržaji za pripremu i usluživanje hrane, pića i napitaka u prenoćištu mogu biti smješteni i u građevini koja se nalazi u neposrednoj blizini i izvan građevine u kojoj se nalaze smještajne jedinice.³⁴

Odmaralište je objekt u kojem se gostima pružaju usluge smještaja, a mogu se pružati i usluge prehrane, pića i napitaka. Smještajne jedinice u odmaralištu su sobe i/ili spavaonice. Ugostiteljski sadržaji za pripremu i usluživanje hrane, pića i napitaka u odmaralištu mogu biti smješteni i u građevini koja se nalazi u neposrednoj blizini i izvan građevine u kojoj se nalaze smještajne jedinice.³⁵

³⁰ Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji drugih vrsta ugostiteljskih objekata za smještaj iz skupine "kampovi i druge vrste ugostiteljskih objekata za smještaj", Narodne novine (br.49/2008), članak 6.

³¹ Ibidem, članak 7.

³² Ibidem, članak 8.

³³ Ibidem, članak 9.

³⁴ Ibidem, članak 10.

³⁵ Ibidem, članak 11.

Hostel je objekt u kojem se pretežitom mladim gostima pružaju usluge smještaja, a mogu se pružati i usluge prehrane, pića i napitaka. Smještajne jedinice u hostelu su sobe i/ili spavaonice. Ugostiteljski sadržaji za pripremu i usluživanje hrane, pića i napitaka u hostelu mogu biti smješteni i u građevini koja se nalazi u neposrednoj blizini i izvan građevine u kojoj se nalaze smještajne jedinice.³⁶

Planinarski dom je objekt u kojem se gostima, u prirodnom brdsko - planinskom okruženju, pružaju usluge smještaja, a mogu se pružati i usluge prehrane, pića i napitaka, kao i usluge korištenja zasebne prostorije i/ili prostora za pripremanje jela s jednostavnom pripremom, u kojima gosti sami na svoj način i na svoju odgovornost pripremaju i konzumiraju jela i druge usluge uobičajene u ugostiteljstvu.³⁷

Lovački dom je objekt u kojem se gostima, u prirodnom okruženju uz lovišta, pružaju usluge smještaja, a mogu se pružati i usluge prehrane, pića i napitaka, kao i usluge korištenja zasebne prostorije i/ili prostora za pripremanje jela s jednostavnom pripremom, u kojima gosti sami na svoj način i na svoju odgovornost pripremaju i konzumiraju jela, i druge usluge uobičajene u ugostiteljstvu.³⁸

Učenički dom ili Studentski dom je objekt u kojem se gostima pružaju usluge smještaja u vrijeme školskih praznika, a mogu se pružati i usluge prehrane, pića i napitaka. Smještajne jedinice unutar učeničkih ili studentskih domova su sobe.³⁹

Objekt za robinzonski smještaj je objekt koji se nalazi u prirodnom okruženju, a sastoji se od prostorije ili prostora u kojima se gostima pružaju usluge smještaja u neuobičajenim okolnostima i uvjetima.⁴⁰

³⁶ Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji drugih vrsta ugostiteljskih objekata za smještaj iz skupine "kampovi i druge vrste ugostiteljskih objekata za smještaj", op.cit., članak 12.

³⁷ Ibidem, članak 13.

³⁸ Ibidem, članak 14.

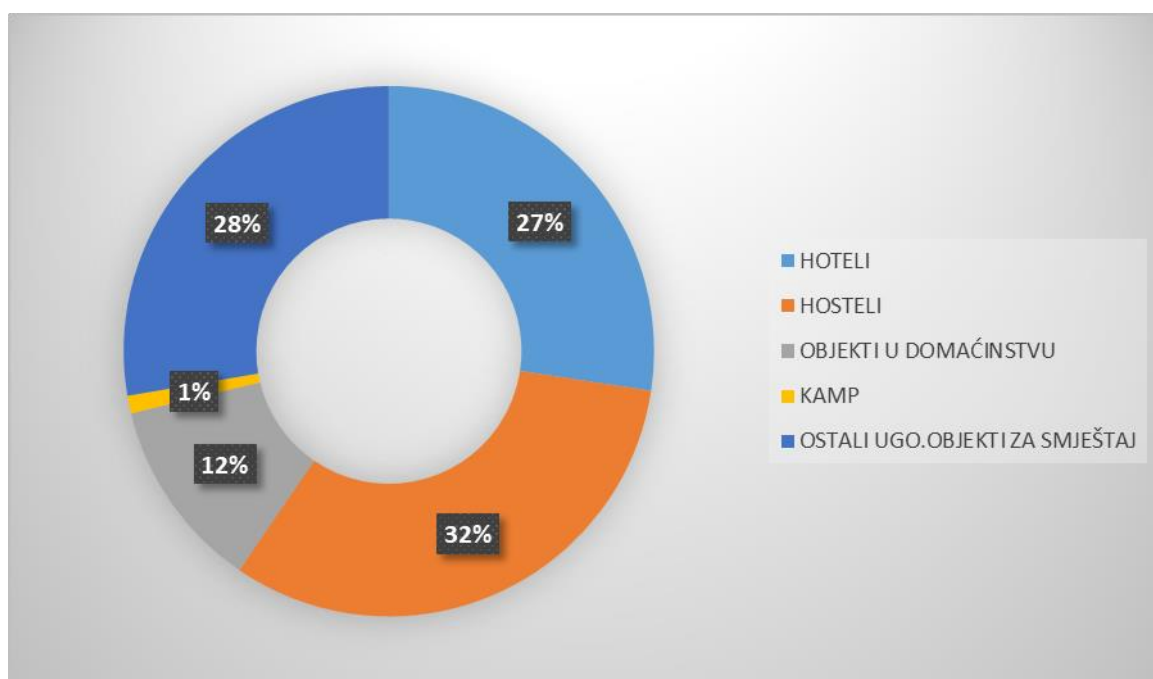
³⁹ Ibidem, članak 15.

⁴⁰ Ibidem, članak 16.

4. SMJEŠTAJNI OBJEKTI GRADA KARLOVCA

Doprinos privlačnoj snazi svake destinacije, ali i pretpostavku za razvoj turizma, daju karakteristike smještajne i ugostiteljske ponude. Ugostiteljski objekti na području grada su hoteli, hosteli, objekti u domaćinstvu, kamp te ostali ugostiteljski objekti za smještaj.

Graf 2. Pregled ležajeva u smještajnim objektima na dan 29.10.2018. godine

Izvor: Vlastita izrada autora prema podacima iz Turističke zajednice grada Karlovca (04.11.2018.)

Hotela u gradu Karlovcu ima tri, a ukupan broj kreveta u 2018. godini u njima iznosio je 205 kreveta. Hostela je također tri i u njima je ukupan broj kreveta 209. Objekata u domaćinstvu je 89 te ukupan broj kreveta iznosio je 353. Samo je jedan kamp koji ima kapacitet od 7 smještajnih jedinica sa 25 kreveta. Ostalih ugostiteljskih objekata za smještaj ima 10 u kojima je 180 kreveta. Podaci koji su obrađeni u prethodnom tekstu obrađeni su na temelju podataka iz Turističke zajednice grada Karlovca.

U sljedećoj tablici biti će prikazani podaci o ukupnom broju postelja u razdoblju od 2016. do 2018. godine prema službenim podacima Državnog zavoda za statistiku.

Tablica 1. Ukupan broj postelja kroz tri godine

BROJ POSTELJA KROZ 3 GODINE			
	STALNE	POMOĆNE	UKUPNO
2016.	422	43	465
2017.	958	79	1037
2018.	945	82	1027

Izvor: Vlastita izrada autora prema podacima Državnog Zavoda za statistiku (15.01.2019.)

U prikazanoj tablici vidljivo je da je 2016. godine broj postelja iznosio 465 što je manje nego u 2017. i 2018. godini gdje je vidljivo da je broj postelja znatno veći. Porast broja postelja možemo pripisati stalnim otvaranjem novih smještajnih objekata s obzirom da iz godine u godinu raste broj turističkih posjeta. Shodno tome postoji i potreba za više smještajnih jedinica. U 2018. godini broj postelja nešto je manji nego u 2017. godini što možemo pripisati stalnim uređenjima i poboljšavanjima kvalitete smještajnih jedinica što je rezultiralo neznatno manjim brojem postelja.

4.1. Hoteli

U gradu Karlovcu se nalaze tri hotela. Hotel „Europa“ nalazi se na samom ulazu u grad nadomak izlazu sa autoputa. Hotel „Carlstadt“ se nalazi u samom centru grada. Dok se hotel „Korana - Srakovčić“ nalazi uz samu obalu rijeke Korane. Prema podacima Turističke zajednice grada Karlovac od 29.10.2018. godine ukupan broj ležajeva u ta tri hotela iznosio je 178. Do kraja 2018. godine broj kreveta je porastao na 205.

Hoteli iz godine u godinu rade na poboljšanju kvalitete smještajnih kapaciteta ali i na samom povećanju broja smještajnih kapaciteta kao što je primjer hotela Europe. Gosti u hotelima u prosjeku borave od jednog do tri noćenja.

U sljedećem tabličnom prikazu biti će prikazan broj postelja u hotelskom smještaju u gradu Karlovcu.

Tablica 2. Broj kreveta u hotelima kroz tri godine

2016.	174 kreveta
2017.	189 kreveta
2018.	205 kreveta

Izvor: Vlastita izrada autora prema podacima iz Turističke zajednice grada Karlovca
(15.01.2019.)

U tablici su prikazani podaci za broj ležajeva u 2016., 2017. i 2018. godini. Iz podataka u tablici vidljivo je da se broj kreveta povećava iz godine u godinu. U 2018. godini hotel Europa je proširio svoje kapacitete te krajem godine otvorio novi dio dograđenog hotela što je rezultiralo povećanjem kapaciteta u gradu. S obzirom da broj turističkih dolazaka ali i noćenja iz godine u godinu raste postoji mogućnost da i ostali hoteli poboljšaju svoje smještajne kapacitete koje posjeduju. Također postoji i mogućnost dogradnje novih kapaciteta, ali i gradnje samih hotela kao što je najavljeno da će započeti izgradnja hotela Lana Korana na samoj obali rijeke Korane. Dogradnjom novih kapaciteta hoteli konkuriraju za veći broj zvjezdica što je vidljivo na primjeru hotela Europe koji je sa 3 zvjezdice prešao u kategoriju sa 4 zvjezdice. Poboljšanjima i dogradnjom smještajnih kapaciteta hoteli povećavaju kvalitetu svojih usluga koje bi privukle veći broj budućih gostiju.

4.1.1. Hotel Korana – Srakovčić

Hotel „Korana - Srakovčić“ je „heritage boutique hotel“ sa četiri zvjezdice te je on najstariji hotel u gradu. Nalazi se na samom rubu karlovačke Zvijezde i okružen je stoljetnim parkovima. Hotel ima 12 dvokrevetnih soba, 3 deluxe sobe s pomoćnim ležajem i 3 poslovna apartmana⁴¹.

⁴¹ Hotel Korana-Srakovčić, www.hotelkorana.hr/ (30.10.2018.)

Nosioci su prve nagrade u kategoriji najboljeg malog hotela kontinentalne Hrvatske 2008., 2009., 2010. i 2011. godine, a na Danima hrvatskog turizma 24.10.2018. godine uručena im je opet nagrada za najbolji mali obiteljski hotel u Hrvatskoj. Obitelj Srakovčić u svom vlasništvu posjeduje i seosko gospodarstvo koje se sastoji od smještajnih jedinica u tri manje kuće obnovljene u autohtonom stilu, restorana, konobe i vinarije te kampa.

4.1.2. Hotel Europa

Hotel „Europa“ je hotel koji posjeduje četiri zvjezdice. Obiteljski je hotel koji nudi kvalitetan i komforan smještaj. Hotel posjeduje 1 dvokrevetni apartman, 4 dvokrevetne sobe-superior, 22 dvokrevetne sobe, 6 jednokrevetnih soba, 3 suite apartmana. Uz pomoć sufinanciranja europskih fondova hotel je prijavio projekt za povećanje ponude i dogradnju smještajnih kapaciteta. Rekonstrukcijom i dogradnjom hotela kategorija hotela prešla je sa tri na četiri zvjezdice. Sama dogradnja značila je izgradnju novog dijela u kojem su 24 smještajne jedinice, kongresna dvorana koja prima do 200 ljudi, wellness centar i teretana. U tom novom dijelu dogradnjom dobiveno je 60 ležajeva, tako da ukupno mogu primiti 120 gostiju, a s pomoćnim ležajevima i do 150 gostiju.⁴²

4.1.3. Hotel Carlstadt

Hotel „Carlstadt“ kategoriziran je sa tri zvjezdice. Nalazi se nadomak svih gradskih znamenitosti i važnih gradskih ustanova. Hotel raspolaže sa kapacitetom od 80 ležajeva u 9 jednokrevetnih soba, 25 dvokrevetnih soba, 3 trokrevetne sobe i 3 apartmana.⁴³ U samom sklopu hotela možemo naći i restoran i aperitiv bar, ali i brojne ostale usluge. Restoran hotela raspolaže sa 70 sjedećih mjesta, a svojim kapacitetom i opremljenošću prikladan je za organiziranje manjih svečanosti, sastanaka i prezentacija. U 2017. godini u hotelu je bilo više grupnih noćenja, nego noćenja individualnih gostiju. Gosti u hotelu u većini slučajeva ostaju samo jednu noć.

⁴² Hotel Europa, <http://www.hotel-europa.com.hr/> (30.10.2018.)

⁴³ Hotel Carlstadt, <http://carlstadt.hr/> (30.10.2018.)

U sljedećoj tablici prikazati će se podaci o cijenama smještajnih jedinica u hotelima u gradu Karlovcu. Podaci su obrađeni na temelju podaka koji su prikupljeni sa službenih web stranica hotela.

Tablica 3. Cjenik na dan 02.11.2018. godine

hoteli	dvokrevetna soba	apartman	jednokrevetna soba
Europa 4*	560,00 – 800,00 kn	800,00 – 1600,00 kn	450,00 – 620,00 kn
Carlstadt 3*	455,00 kn	815,00 kn	310,00 kn
Srakovčić 4*	915,00 kn	1.457,00 kn	772,00 kn

Izvor: Vlastita izrada autora prema podacima sa internetskih stranica hotela (02.11.2018.)

Cijene u hotelima variraju ovisno o turističkoj sezoni, ali i o vremenu rezerviranja, odnosno ranija rezervacija rezultira nižom cijenom soba i apartmana. Također cijena smještaja ovisi i o opremljenosti i veličini smještajne jedinice ali i broju osoba koje borave unutar iste. U ljetnim mjesecima cijene soba su uglavnom nešto više nego u mjesecima izvan sezone. Cijene u hotelu Srakovčić su više nego u ostalim hotelima jer je hotel opremljen luksuznije nego ostali hoteli.

4.2. Kamp

U gradu Karlovcu se nalazi jedan auto kamp a to je kamp Radonja. Kamp se nalazi 13 km udaljeno od samog centra grada. Sezona rada kampa je od 01.05. do 31.10. u godini. Gosti kampa svoje kamp prikolice mogu ostaviti na čuvanje tijekom zimskih mjeseci. U kampu se nalazi 7 smještajnih jedinica (parcela) sa 25 kreveta. Ljubiteljima prirode kamp nudi razne rekreacijske mogućnosti kao što su kupanje u čistim i mirnim vodama rijeke Radonje, ribolov i roštiljanje.⁴⁴ Zahvaljujući svojoj lokaciji u blizini autoceste, kamp Radonja je idealan za zaustavljanje na putu do Plitvica i ostalih turističkih destinacija. Ukupan trošak u kampu za dvije osobe za jednu noć iznosi 20 eura odnosno 148,00 kn.

⁴⁴ Turistička zajednica grada Karlovca, <https://www.karlovac-touristinfo.hr/hr/node/83> ,(30.10.2018.)

Kroz zadnje tri godine kamp nije dograđivao broj smještajnih kapaciteta te je shodno tome broj smještajnih jedinica bio jednak. Prema podacima Turističke zajednice u samom gradu nije planirano otvaranje novih kampova ali je najavljeno otvaranje novog kampa u općini Barilović u mjestu Donji Velemerić koji se nalazi u blizini grada.

4.3. Hosteli

U gradu nalazimo 3 hostela, a to su hostel Bedem, hostel Na putu i hostel Eva. U ta tri hostela se nalazi 209 ležajeva. Usluge hostela koriste uglavnom mladi koji su na proputovanju ili kojima treba samo prenoćište za jednu noć, iako usluge hostela mogu koristiti svi kojima je potreban smještaj.

U sljedećem tabličnom prikazu će biti prikazani podaci o broju kreveta u hostelima kroz zadnje tri godine.

Tablica 4. Broj kreveta u hostelima u zadnje tri godine

2016.	20 kreveta
2017.	169 kreveta
2018.	209 kreveta

Izvor: Vlastita obrada autora prema podacima iz turističke zajednice grada (15.01.2019.)

U tablici su prikazani podaci kroz zadnje tri godine. U 2016.godini u Karlovcu je poslovao samo hostel Na putu sa kapacitetom od 20 kreveta. U 2017. godini je otvoren hostel Bedem koji posluje i kao studentski dom tijekom studentske godine te su kapaciteti porasli na 169 kreveta. U 2018. godini je otvoren hostel Eva koji posjeduje 40 postelja u svom objektu. Hosteli bilježe dobre rezultate u vidu noćenja što može predstavljati poticaj da se u gradu može otvoriti još smještajnih objekata kao što su hosteli. Mlađim generacijama je privlačan boravak u hostelima, te bi se njima kao zasebnoj skupini turista mogla posvetiti i veća pažnja u vidu turističke ponude.

U sljedećim poglavljima rada biti će detaljnije opisani hosteli koji se nalaze u gradu Karlovcu.

4.3.1. Hostel Na putu

Hostel Na putu nalazi se u samom centru Karlovca te nudi jednostavan pristup Glavnom autobusnom kolodvoru, udaljenom 700 metara. Hostel ima tri sobe s dvadeset ležajeva, a namijenjen je boravku svih vrsta turista. U cijelom je objektu dostupan besplatni WiFi, a u zajedničkom salonu gosti mogu koristiti računalo. Obuhvaća terasu i zajedničku opremljenu kuhinju. Prosječna cijena po noćenju u hostelu iznosi 89,00 kn.

4.3.2. Hostel Bedem

Hostel Bedem se nalazi u potpuno renoviranoj i moderno opremljenoj zgradi bivše vojarnje. Tijekom godine zgrada je u funkciji studentskog doma, dok u periodu od 1.7. do 1.10. otvara svoja vrata kao hostel. Zgrada se sastoji od prizemlja i četiri kata, a kapaciteta je 149 ležajeva smještenih u 58 smještajnih jedinica: 25 dvokrevetnih i 33 trokrevetne sobe, sve moderno opremljene s vlastitom kupaonicom, sustavom za upravljanje klimatizacijom i električnom energijom te LCD televizorom. Na svakom je katu zajednički dnevni boravak i čajna kuhinja. Jednokrevetna soba z jedno noćenje košta 250,00 kn, dvokrevetna soba za dvije osobe 195,00 kn, a za jednu osobu 270,00 kn, trokrevetna soba 160,00 kn, za jednu osobu 330,00 kn, za dvije 215,00 kn. ⁴⁵ U 2018. godini hostel je ostario preko 3.500 noćenja što je za duplo više nego što je ostvareno u 2017. godini.

4.3.3. Hostel Eva

Smješten je 1,8 km od centra grada Karlovca. Hostel raspolaže sa 6 spavaonica, koje imaju različiti broj kreveta, 4 kupaonice i 2 zasebna toaleta, može zaprimiti ukupno 40 osoba. Hostel svojim gostima daje na raspolaganje kuhinju, blagovaonicu, vanjsku prostranu terasu sa kuhinjom i roštiljem. Cijena noćenja iznosi 126,00 kn po osobi.

⁴⁵ Hostel Bedem, <http://www.hostel-bedem.eu/> (30.10.2018.)

4.4. Ostali objekti za smještaj

U gradu se nalaze smještaji u objektima u domaćinstvu i smještaji u ostalim objektima za smještaj. Objekata u domaćinstvu ima 89 sa ukupno 353 ležaja i ukupno 76 pomoćnih ležaja na raspolaganju. Ostalih objekata za smještaj koji se nalaze u obrtima i tvrtkama, sobama za iznajmljivanje, učeničkim domovima ima 10 odnosno 180 ležaja i 6 pomoćnih ležaja.

Neki od objekata u domaćinstvu su apartman Nova (379,00 kn po noćenju), apartmani Karlovac (437,00 kn po noćenju), kuća za odmor Albert (408,00 kn po noćenju), Vila Regina (446,00 kn po noćenju), apartman Magnolija, apartman Dina, apartman In i brojni drugi objekti.

Također neki od objekata u obrtima i tvrtkama su sobe Šu Šu (499,00 kn po noćenju), Kod Bakija (426,00 kn po noćenju), studio apartman Kupa (594,00 kn po noćenju), sobe Autokluba Karlovac i drugi.⁴⁶ Cijene u svim ovim objektima variraju ovisno o turističkoj sezoni, ali i o vremenu rezerviranja, ranija rezervacija rezultira nižom cijenom.

U tablici koja slijedi biti će prikazani podaci o posteljama u zadnje tri godine u objektima u domaćinstvu.

Tablica 5. Broj postelja u objektima u domaćinstvu u zadnje tri godine

2016.	251 krevet
2017.	298 krevet
2018.	353 krevet

Izvor: Vlastita obrada autora prema podacima iz turističke zajednice grada Karlovca (15.01.2019.)

Prema podacima iz tablice vidljivo je da broj postelja u objektima u domaćinstvu raste. U 2018. godini je 40% noćenja ostvareno je u objektima u domaćinstvima što predstavlja veliki poticaj za otvaranje novih.

⁴⁶ Turistička zajednica grada Karlovca, <https://www.karlovac-touristinfo.hr> (30.10.2018.)

Povećani broj kreveta u 2018. godini je ostvaren jer je otvoreno 14 novih ugostiteljskih objekata u domaćinstvima, a četvero već postojećih je proširilo svoje kapacitete što je rezultiralo i povećanim brojem postelja.

U sljedećoj tablici biti će prikazani podaci o broju postelja u ostalim ugostiteljskim objektima za smještaj u zadnje tri godine.

Tablica 6. Broj postelja u ostalim ugostiteljskim objektima za smještaj kroz tri godine

2016.	150 postelja
2017.	150 postelja
2018.	180 postelja

Izvor : Vlastita obrada autora prema podacima iz turističke zajednice grada (15.01.2019.)

Prema podacima u tablici vidljivo je da broj postelja u ostalim ugostiteljskim objektima za smještaj iz godine u godinu raste. Sami poslodavci u turizmu vide dodatan izvor prihoda te otvaraju smještajne kapacitete u svojim domovima ali i u svojim poslovnim prostorima. Donesen je novi Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti koji donosi neke bitne izmjene vezane i uz rekategorizaciju za privatne iznajmljivače koji su odobrenje za ugostiteljske usluge dobili do 2007. godine. Naime, na tržištu iznajmljivanja postoji velik broj apartmana za koje nije provedeno usklađivanje s postojećim pravilnikom o kategorizaciji. Novim zakonom se moraju ujednačiti kriteriji za sve iznajmljivače te će tako osigurati ravnopravan položaj na tržištu za sve. Samim time moglo bi dovesti do pada broja postelja, ali nije nužno ako iznajmljivači žele dodatno uložiti u kvalitetu svojih usluga koje bi svakako utjecale na konkurentnost na tržištu.

5. TURISTIČKI PROMET GRADA KARLOVCA U PERIODU OD 2015. DO 2017. GODINE

Pri kreiranju poslovne politike poduzeća potrebno je težiti da turistička ponuda uključi što veći broj čimbenika kako bi udovoljio u što većoj mjeri zahtjevima turističke potražnje. Među najznačajnijim čimbenicima nalazi se kvaliteta proizvoda odnosno usluga, o kojoj ovisi zadovoljstvo klijenata i poslovni odnosi ugostiteljskih poduzeća sa partnerima.

Grad Karlovac pripada u turistički klaster „Lika – Karlovac“ te se samim time podatci prikazuju u okviru toga cijeloga klastera. Tijekom 2017. godine u klasteru „Lika – Karlovac“ zabilježeno je 1,07 milijuna dolazaka turista koji su ostvarili 3,2 milijuna noćenja. Na dan 31.12.2017. e-Visitor je pokazao da je u klasteru ostvareno 576.094 noćenja i 333.999 dolazaka turista. U samom gradu Karlovcu ostvareno je 37.858 dolazaka i 51.930 noćenja. Dobna skupina koja dolazi su uglavnom mladi ljudi između 19 – 30 godina. U odnosu na 2016. godinu primijećen je porast od 19,94 % u dolascima turista i 21,63 % u noćenjima turista. Prosječna duljina boravka u gradu Karlovcu je oko 1,54 dana, te po tome podatku možemo primijetiti da se grad Karlovac obilježava kao pretežito tranzitna destinacija. U 2017. godini Karlovačka županija je proglašena najboljom kontinentalnom turističkom destinacijom. Po broju dolazaka grad Karlovac je peti po redu od svih hrvatskih gradova u kontinentalnom dijelu države.

5.1. Ukupni turistički promet od 2015. do 2017. godine

Ovo poglavlje završnog rada bavi se ukupnim turističkim prometom kroz tri godine. U sljedećoj tablici biti će prikazani podaci o dolascima i noćenjima turista u Karlovcu.

Tablica 7. Ukupan broj noćenja i dolazaka kroz tri godine

	2015.	2016.	2017.
DOLASCI	27 292	32 300	37 858
NOĆENJA	39 504	47 222	51 930

Izvor: Vlastita obrada autora prema podacima iz turističke zajednice (04.11.2018.)

U tablici je vidljivo da dolasci i noćenja turista iz godine u godinu rastu, te je udio stranih turista iz godine u godinu također veći. Dobre pokazatelje možemo pripisati samim poboljšanjem ugostiteljske ponude, broja ležajeva ali i povećanju samog broja objekata u kojima se nudi usluga smještaja.

Grad Karlovac, Turistička zajednica grada Karlovca i sami ugostitelji svake godine povećavaju broj sadržaja kojima se turisti mogu baviti i broj znamenitosti koje mogu posjetiti što u samom gradu i u okolici grada.

5.2. Ostvareni turistički promet po zemljama

U ovom poglavlju su prikazani ostvareni turistički promet po zemljama iz kojih turisti dolaze. Dolasci turista iz stranih zemalja svakako su poželjni jer takvi turisti uglavnom raspolažu sa većom platežnom moći. Iz toga proizlazi to da oni svakako troše više nego turisti iz Hrvatske i samim time predstavljaju poželjnu turističku klijentelu.

U sljedećoj tablici biti će prikazani podaci o broju dolazaka i noćenja po pojedinim zemljama, odnosno 6 zemalja iz kojih je ostvaren najveći broj prometa.

Tablica 8. Dolasci i noćenja 2015., 2016. i 2017.godine

DRŽAVE	2015.		2016.		2017.	
	DOLASCI	NOĆENJA	DOLASCI	NOĆENJA	DOLASCI	NOĆENJA
KOREJA	7.073	7.102	9.486	9.580	11.206	11.253
NJEMAČKA	2.725	3.767	2.468	3.533	2.937	4.145
POLJSKA	2.592	2.827	2.576	2.864	3.057	3.440
AUSTRIJA	1.002	1.283	1.203	1.560	1.191	1.622
ITALIJA	950	1.608	1.161	1.772	1.277	1.794

Izvor: Vlastita izrada autora prema podacima iz Turističke zajednice grada Karlovca
(04.11.2018.)

Najveći broj dolazaka i noćenja u gradu Karlovcu ostvarili su turisti iz Koreje, te je iz godine u godinu značajan porast i dolazaka i noćenja u gradu Karlovcu. Turisti iz Njemačke, Poljske, Austrije i Italije također ostvaruju veliki broj dolazaka i noćenja.

Činjenica da je grad tranzitno područje s jedne je strane prednost, a s druge nedostatak Karlovca kao turističke lokacije odnosno destinacije. Naime, turisti se u prosjeku zadržavaju vrlo kratko, svega 1.54 dana. Velike nade se polažu u nedavno otvorenu Aquatiku, kao do sada najveću karlovačku turističku atrakciju, pa će i rezultati po pitanju dužine boravka gostiju u Karlovcu ubuduće možda ipak biti nešto bolji.

6. PERSPEKTIVE RAZVOJA SMJEŠTAJNIH OBJEKATA U GRADU KARLOVCU

U gradu Karlovcu prema trenutnim podacima postoji veliki broj smještajnih objekata u vidu hotela, hostela, objekata za smještaj u domaćinstvu i ostalih smještajnih objekata za smještaj.

Tri postojeća hotela imaju značajan broj smještajnih kapaciteta. Najavljeno je da bi se na proljeće 2019. godine trebalo krenuti sa izgradnjom hotela Lana Korana, ali i hotela Šu Šu. Potreban je veći broj smještajnih jedinica jer broj dolazaka i noćenja turista sve je veći iz godine u godinu s obzirom da se turistička ponuda poboljšava i proširuje. Izgradnjom novih hotela dobio bi se veći broj smještajnih jedinica koje bi bile viših kategorija i bolje opremljenosti što je svakako pozitivna prednost ali i potreba u turističkoj ponudi smještaja grada.

Hosteli koji posluju u gradu imaju dobru popunjenost tijekom sezone. Ali i izvan ljetne sezone su smještajni kapaciteti popunjeni prema podacima dobivenima iz Turističke zajednice grada Karlovca. Jedan od hostela izvan turističke sezone posluje kao studentski dom te se shodno tome u njemu ne bilježe turistička noćenja izvan ljetne sezone. Uvidom u dobru popunjenost tijekom sezone ali i izvan nje svakako je poželjno da se otvori još smještajnih objekata iz skupine hostela. Porastom broja smještajnih kapaciteta u vidu hostela pristupačnijih cijena, s obzirom da je grad Karlovac tranzitni grad privuklo bi se veći broj mlađe populacije turista.

Samo je jedan kamp na području grada. S obzirom na blizinu rijeka i prekrasnog zelenila moglo bi se izgraditi još barem dva ili tri kampa. Postoje podaci da se jedan kamp planira graditi. Svakako bi povećanjem broja raspoloživih smještajnih kapaciteta u kampovima došlo do porasta broja dolazaka turista. Povećanjem kapaciteta poradilo bi se i na proširenju turističke ponude u kampovima. Mogućnost gradnje u blizini rijeka omogućila bi bavljenje sportovima koji su vezani uz rijeke ali i samu prirodu. Vožnja biciklističkim stazama, iznajmljivanje kanua, tereni za bavljenje sportom i brojne druge aktivnosti svakako bi upotpunile turističku ponudu kampova. U današnje vrijeme turisti traže mir i slobodu, bijeg od gradskih sredina.

Karlovačka županija raspolaže prekrasnom i netaknutom prirodom u kojoj se može uživati tako da bi izgradnja novih kampova svakako doprinijela diverzifikaciji smještajne ponude grada Karlovca i povećanju dolazaka turista.

Ostali objekti za smještaj i objekti za smještaj u domaćinstvu dobro posluju i imaju dobru popunjenost smještajnih kapaciteta prema podacima Turističke zajednice grada Karlovca. Iz godine u godinu raste broj objekata jer sami iznajmljivači u turizmu vide dodatni izvor prihoda. Grad Karlovac nudi aktivni turizam, koji bi i u mjesecima izvan ljetne sezone kroz lovni i ribolovni turizam mogao privući turiste.

Razvojem ruralnog turizma i povezivanjem sa lovnim i ribolovnim turizmom postoji mogućnost, ali i potreba dodatnih otvaranja smještajnih objekata. Također postoji mogućnost razvoja cikloturizma čijim razvojem bi se javila i potreba za privatnim smještajem koji bi se mogao izgraditi i/ili adaptirati već postojeće izgrađene objekte na rutama biciklističkih staza.

7. ZAKLJUČAK

Grad Karlovac se nalazi u samom srcu Hrvatske te je bogat brojnim prirodnim i kulturnim resursima. Sjedište je karlovačke županije te ga karakteriziraju zelenilo, brojni parkovi i četiri rijeke. Na turističkoj karti Hrvatske poznat je kao biciklističko središte županije, a obiluje bogatom eno - i gastronomskom ponudom. Bogat je kulturno – povijesnom baštinom što ga dodatno čini privlačnim u turističkom pogledu. U Karlovcu se nalazi i jedini u Hrvatskoj slatkovodni akvarij u kojem se nalazi i kapaciteti namijenjeni kongresnom turizmu.

S aspekta turističke potražnje najveći udio turista dolazi s prostora Republike Koreje, Njemačke, Poljske, Austrije i Italije. Navedeni podaci ukazuju na pozitivan smjer razvoja turizma grada Karlovca koji svakako u narednom razdoblju mora proširiti sadržaj turističke ponude tijekom cijele godine, ne samo tijekom pojedinih mjeseci koji su uglavnom vezani za provođenje manifestacija. Dolasci su najintenzivniji tijekom ljetnih mjeseci i iz razloga tranzitnog turizma grada Karlovac koji je prometno čvorište Zapadne Europe i priobalne Hrvatske.

Društvena događanja posebno su važan turistički društveni resurs za turističku ponudu grada. Premda je veći dio društvenih događanja tijekom godine namijenjen lokalnom stanovništvu, može se izdvojiti određen broj postojećih događanja koja u većoj mjeri doprinose turističkoj ponudi, neki od njih su Karlovački dani piva, Ivanjski krijes, Proljetne promenade, Rođendanski bal, Međunarodni festival folklor, Sajam vlastelinstva Dubovac, i brojni drugi.

Smještajni kapaciteti u gradu Karlovcu su raspoređeni u hotelima, hostelima, kampu, objektima u domaćinstvu te u ostalim ugostiteljskim objektima za smještaj. U gradu se nalaze tri hotela od kojih su dva kategorizirana sa četiri zvjezdice, dok je jedan kategoriziran sa tri zvjezdice. Hotel Europa je nadogradio svoj do sada postojeći objekt te proširio svoje kapacitete i ponudu. Vlasnici hotela stalno rade na poboljšanju svojih usluga koje nude. Sa tri hostela se grad može pohvaliti jer je od 2016. godine kada je bilo samo 20 postelja i jedan hostel izgrađeno još dva nova hostela koji sada imaju 209 postelja što predstavlja porast. Jedan kamp koji posluje u Karlovcu raspolaže sa sedam smještajnih jedinica, ali nudi brojne druge sadržaje. U najavi postoje mogućnosti izgradnje još dva kampa u okolini grada. Ostalih objekata za smještaj i objekata u domaćinstvu iz godine u godinu ima sve više.

Zakon koji je postrožen nalaže vlasnicima da svoje objekte prilagode i adaptiraju prema novom zakonu kako bi svi jednako konkurirali na tržištu.

Jedan od izazova privatnih iznajmljivača su promotivne aktivnosti usmjerene prema ciljnoj tržišnoj skupini, kao i jasno tržišno pozicioniranje. Privatni iznajmljivači su, vrlo često, prepušteni stihiji tržišta i nisu dovoljno informirani o stvarnim potrebama tržišta zbog nedovoljno sinergijskoj djelovanja svih dionika turističkog tržišta.

Turistički promet koji je prikazan bilježi stalni rast unazad par godina. Grad je turistička destinacija u kojoj se turisti zadržavaju kratko vrijeme, te je grad izletničkog karaktera. Uglavnom u gradu odsjedaju turisti u tranzitu i poslovni ljudi. Da bi se povećala ponuda, ali i potražnja potrebno proširiti raspoloživi smještajni kapacitet grada. Sami primjer su hostel Bedem i hostel Eva koji su nedavno otvoreni u gradu. Također je tu i hotel Europa koji je proširio svoje kapacitete te uveo i nove sadržaje. S obzirom da grad leži na četiri rijeke mogla bi se ostvariti bolja turistička ponuda po pitanju raftinga, ribolova, ali i lova. U ruralnim dijelovima grada razvija se sve više seoski turizam u sklopu obiteljskih poljoprivrednih gospodarstva a samim time se otvaraju i radna mjesta.

Trenutne atrakcije koje posjeduje grad potrebno je turistički valorizirati i održivo eksploatirati. Uzevši u obzir blizinu grada Zagreba i Nacionalni park Plitvička jezera u kojima se bilježi visoki broj turistički posjeti može se bolje iskoristiti tu situaciju te privući te iste turiste.

Zahvaljujući fondovima i sufinanciranju Europske Unije mogu se unaprijediti smještajni kapaciteti u gradu. Veleučilište u Karlovcu je izradilo projekt Atrij znanja koji bi rezultirao povećanjem sadržaja kulturne, turističke, poslovne i ugostiteljske ponude. Projektom je predviđeno ulaganje u razvoj kapaciteta znanstveno - istraživačke infrastrukture i to kroz uređenje postojeće pivovare, laboratorija za razvoj i istraživanje proizvoda, potkrovlja s knjižnicom i praktikumima, te natkrivanje atrija staklenom kupolom i uređenje njegove unutrašnjosti u zgradi na Strossmayerovom trgu. Cilj projekta Atrij znanja je upravo u tome da se svi ovi novi obrazovni i istraživački sadržaji, laboratoriji i knjižnica otvaraju prema samom središtu zgrade, prema atriju znanja, a onda iz tog središta je dostupno i drugim istraživačima, znanstvenicima, poslovnom sektoru, studentima te u konačnici i samoj javnosti. Potrebno je i da javni sektor ali i sami poduzetnici intenziviraju suradnju kako bi ostvarili bolje poslovne planove i prilike u turizmu.

U 2019. godini Turistička zajednica grada i gradska uprava predstavili su novu mrežnu stranicu, nove tiskane vodiče s informacijama o gradu i novu turističku kartu što se smatra jednim od načina boljeg prezentiranja na nacionalnoj i međunarodnoj razini. U narednom razdoblju svako bi trebalo dodatno osnažiti i unaprijediti postojeće turističku ponudu. Te uvesti nove i inovativne turističke sadržaje namijenjene različitim profilima turista.

POPIS LITERATURE

Knjige:

1. Cerović, Z.: **Hotelski menadžment**, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu, Opatija, 2003.
2. Cerović, Z.: **Organizacija i kategorizacija ugostiteljskih objekata**, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu, Opatija, 2015.
3. Čavlek, N., Bartuloci, M., Prebežac, D., Keser, O. I suradnici, **Turizam ekonomske osnove i organizacijski sustav**, Školska knjiga, Zagreb, 2011.
4. Dragičević, M.: **Upravljanje kvalitetom u hotelijerstvu – Hrvatska i svijet**, Redak, Split, 2015.
5. Galičić, V., **Principi i praksa turizma i hotelijerstva, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu**, Opatija, 2015.
6. Galičić, V.: **Uvod u ugostiteljstvo**, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu, Opatija, 2012.
7. Ivanović, S.: **Ekonomika ugostiteljstva**, Sveučilište u Rijeci, Opatija, 2012.
8. Slivar, I., Golja, T.: **Europsko turističko tržište i trendovi razvoja**, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Pula, 2016.
9. **Strategija razvoja turizma grada Karlovca za razdoblje od 2013. do 2020. godine**, Grad Karlovac, 2013.

Pravilnici:

10. Pravilnik o klasifikaciji, minimalnim uvjetima i kategorizaciji ugostiteljskih objekata, Narodne novine (br.57/95)
11. Pravilnik o razvrstavanju, kategorizaciji i posebnim standardima ugostiteljskih objekata iz skupine hoteli, Narodne novine (br. 88/07)
12. Pravilnik o razvrstavanju, minimalnim uvjetima i kategorizaciji ugostiteljskih objekata kampova iz skupine kampovi i druge vrste ugostiteljskih objekata za smještaj, Narodne novine (br. 75/08,45/09)
13. Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji ugostiteljskih objekata iz skupine kampovi, Narodne novine (br 54/2016)
14. Statistički ljetopis Republike Hrvatske, Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2014.

Internetske stranice:

1. Aquatika, <https://aquariumkarlovac.com/> , (09.03.2018.)
2. Business HTZ, <https://htz.hr/hr-HR> , (04.10.2018.)
3. Glazbena škola Karlovac, www.glazbena-ka.hr/20170113-o-skoli , (09.03.2018.)
4. Grad Karlovac, www.karlovac.hr/grad/o-gradu , (09.03.2018.)
5. Gradski muzej Karlovac, www.gmk.hr , (09.03.2018.)
6. Hotel Korana – Srakovčić, www.hotelkorana.hr , (30.10.2018.)
7. Hotel Europa, www.hotel-europa.com.hr , (30.10.2018.)
8. Hotel Carlstadt, <http://carlstadt.hr> , (30.10.2018.)
9. Hostel Bedem, www.hostel-bedem.eu , (30.10.2018.)
10. Karlovački.hr, www.karlovački.hr , (09.03.2018.)
11. Karlovac turističko-informativni centar, www.karlovac-touristinfo.hr , (09.03.2018.)
12. Kaportal, <http://kaportal.rtl.hr> , (15.01.2019.)
13. Karlovačka županija, <https://www.kazup.hr/> , (03.10.2018.)
14. Ministarstvo turizma, <https://mint.gov.hr/> , (03.10.2018.)
15. Miljokaz, www.karlovac-touristinfo.hr/hr/znamenitosti/objekti/miljokaz, (09.03.2018.)
16. Turistička zajednica grada Karlovca, <https://www.karlovac-touristinfo.hr> , (30.10.2018.)
17. Visit Karlovac, <https://visitkarlovac.hr/> , (15.01.2019.)

POPIS ILUSTRACIJA

Slika 1. Grad Karlovac (Karlovačka zvijezda).....	2
Slika 2. Karlovačka zvijezda nekada.....	5
Slika 3. Slatkovodni akvarij	6
Slika 4. Stari grad Dubovac.....	7
Slika 5. Pavlinski samostan Kamensko	8
Slika 6. Vrbanićev perivoj.....	9
Slika 7. Žitna lađa na rijeci Kupi.....	10
Slika 8. Dani piva 2018. godine	13

POPIS GRAFOVA

Graf 1. Swot analiza turizma grada Karlovca	14
Graf 2. Pregled ležajeva u smještajnim objektima na dan 29.10.2018. godine.....	23

POPIS TABLICA

Tablica 1. Ukupan broj postelja kroz tri godine	24
Tablica 2. Broj kreveta u hotelima kroz tri godine.....	25
Tablica 3. Cjenik na dan 02.11.2018. godine	27
Tablica 4. Broj kreveta u hostelima u zadnje tri godine.....	28
Tablica 5. Broj postelja u objektima u domaćinstvu u zadnje tri godine	30
Tablica 6. Broj postelja u ostalim ugostiteljskim objektima za smještaj kroz tri godine.....	31
Tablica 7. Ukupan broj noćenja i dolazaka kroz tri godine.....	32
Tablica 8. Dolasci i noćenja 2015., 2016. i 2017.godine	33